

สวทช.
NSTDA

BUE SA NGO RICE MILK YOGURT

คณะผู้จัดทำ

นางสาวกรรณิการ์ บุษยาเสถียร

นางสาวชลนา เจริญธัญญาพร

นางสาวศุภาวรรณ พานิชธรรมบุญ

ครูที่ปรึกษา

นางสาวทิพย์วรรณ เปี้ยอ้าย และ นางสาวนิชาภัทร เครื่องลีมา

โรงเรียนสบเมยวิทยาคม

ที่ปรึกษาโครงการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์. ดร.สุวิวรรณ ราชสม (RMUTL)

โครงการนวัตกรรมอาหารยั่งยืน : พัฒนาความรู้ ทักษะ และกระบวนการคิดเพื่อสร้างสรรค์อาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ภายใต้มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนสุตาฯ สยามบรมราชกุมารี

ร่วมกับสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)

“ป๊อสะเง๊ะ” จิตวิญญาณแห่ง ข้าวพันธุ์พื้นเมืองของชาวปกากะญอ

ความหมาย: "ป๊อ" แปลว่า ข้าว,
"สะเง๊ะ" แปลว่า แดง สะท้อนลักษณะเด่น
ของเมล็ดข้าว

แหล่งกำเนิด: ปลูกโดยกลุ่มชาติพันธุ์
ปกากะญอ (กะเหรี่ยง) ในพื้นที่สูงของ
อ.สบเมย จ.แม่ฮ่องสอน

วิถีเกษตรยั่งยืน: เป็นผลผลิตจากการทำไร่
หมุนเวียนและนาขั้นบันได สะท้อนความสัมพันธ์
อันลึกซึ้งระหว่างชุมชนและธรรมชาติ

มรดกทางวัฒนธรรม: ไม่ใช่แค่แหล่งอาหาร
แต่เป็นส่วนหนึ่งของประเพณีและความ
มั่นคงของชุมชนที่สืบทอดจากบรรพบุรุษ

เมื่อเทรนด์สุขภาพโลกมาบรรจบกับภูมิปัญญาท้องถิ่น

ความต้องการของผู้บริโภคยุคใหม่

ความสนใจในอาหารจากพืช
(Plant-based) และอาหารทางเลือก

การใส่ใจสุขภาพเชิงรุก โดยเฉพาะ
สุขภาพลำไส้และโพรไบโอติก

ความต้องการผลิตภัณฑ์สำหรับผู้แพ้อาหารหรือ
ไม่สามารถย่อยแลคโตสได้

ศักยภาพของข้าวป๊อสะเง๊ะ

โยเกิร์ตจากน้ำนมข้าวป๊อสะเง๊ะคือคำตอบ
ที่สมบูรณ์แบบสามารถตอบโจทย์ด้าน
สุขภาพโดยไม่มีส่วนผสมของนมสัตว์
พร้อมทั้งเพิ่มมูลค่าให้วัตถุดิบท้องถิ่นและ
สืบสานมรดกทางการเกษตร

ภารกิจของเรา : แปรรูปคุณค่าสู่ผลิตภัณฑ์นวัตกรรม

ศึกษาและพัฒนาสูตร : เพื่อค้นหาอัตราส่วน
ของน้ำนมข้าวป๊อสะโง๊ะ
ที่เหมาะสม ที่สุดในการทำโยเกิร์ต

เพิ่มมูลค่าให้วัตถุดิบท้องถิ่น: เพื่อยกระดับข้าวป๊อสะ
โง๊ะจาก อ.สบเมย สู่ผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าสูงขึ้น

สร้างทางเลือกเพื่อสุขภาพ : เพื่อเป็นแนวทางสำหรับ
ผลิตภัณฑ์อาหารอาหารเพื่อสุขภาพแก่ผู้บริโภค

กระบวนการทางวิทยาศาสตร์: จากเมล็ดข้าวสู่โยเกิร์ตหนึ่งถ้วย

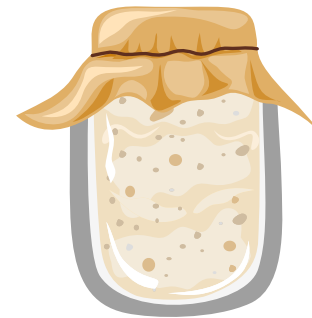
เตรียมน้ำนมข้าว

นำข้าวป๊อสะโงะมาปั่นและ
กรองเพื่อสกัดน้ำนมข้าว

พัฒนาสูตรและผลิต

ผสมน้ำนมข้าวกับนมถั่วเหลือง
ใน 3 อัตราส่วน, ผ่านกระบวนการ
พาสเจอร์ไรส์ที่ 60-90°C,
เติมหัวเชื้อ

หมัก&บ่ม

บ่มที่อุณหภูมิ 40°C
เป็นเวลา 12-14 ชั่วโมง

ประเมินคุณภาพ

ทดสอบคุณสมบัติทาง
ประสาทสัมผัส, เคมี
(pH, ความหวาน)
และวิเคราะห์ข้อมูล

การทดลอง 3 สูตร เพื่อค้นหาสมดุลที่ลงตัวที่สุด

ตัวแปรต้น: อัตราส่วนความเข้มข้นของน้ำนมข้าวป๊อสะโง๊ะต่อนมถั่วเหลือง

สูตรที่ 1 (S1)

อัตราส่วน 1:1

(น้ำนมข้าว 300 ml : นมถั่วเหลือง 300 ml)

สูตรที่ 2 (S2)

อัตราส่วน 2:1

(น้ำนมข้าว 400 ml : นมถั่วเหลือง 200 ml)

สูตรที่ 3 (S3)

อัตราส่วน 1:2

(น้ำนมข้าว 200 ml : นมถั่วเหลือง 400 ml)

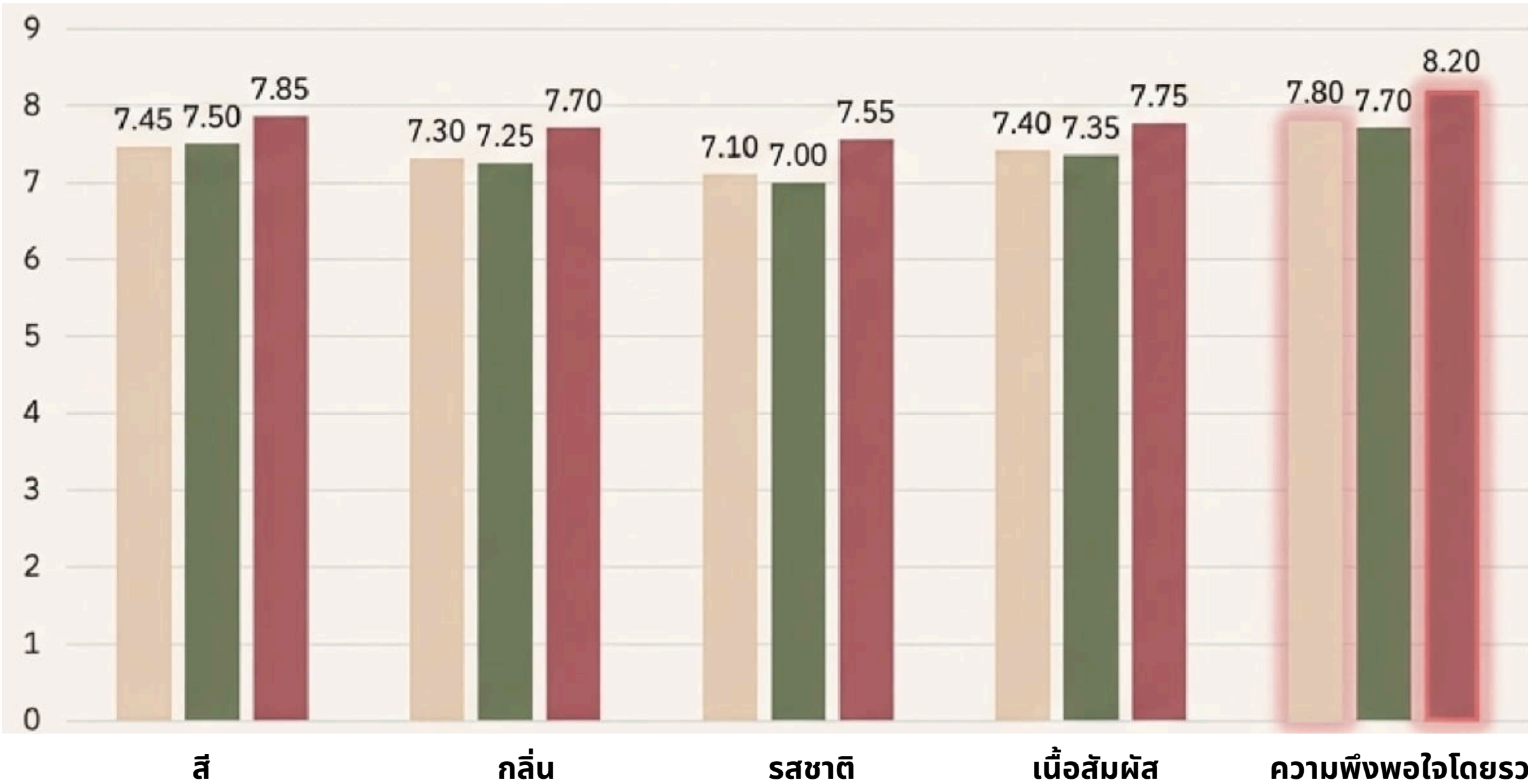
ตัวแปรควบคุม: • ปริมาณหัวเชื้อโยเกิร์ต (130 ml) • ปริมาณน้ำตาล (6 g) • อุณหภูมิและเวลาในการบ่ม

ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัส:

สูตร S3 ได้รับความพึงพอใจโดยรวมสูงสุด

คะแนนความพึงพอใจของผู้บริโภค (9-Point Hedonic Scale)

Key Findings

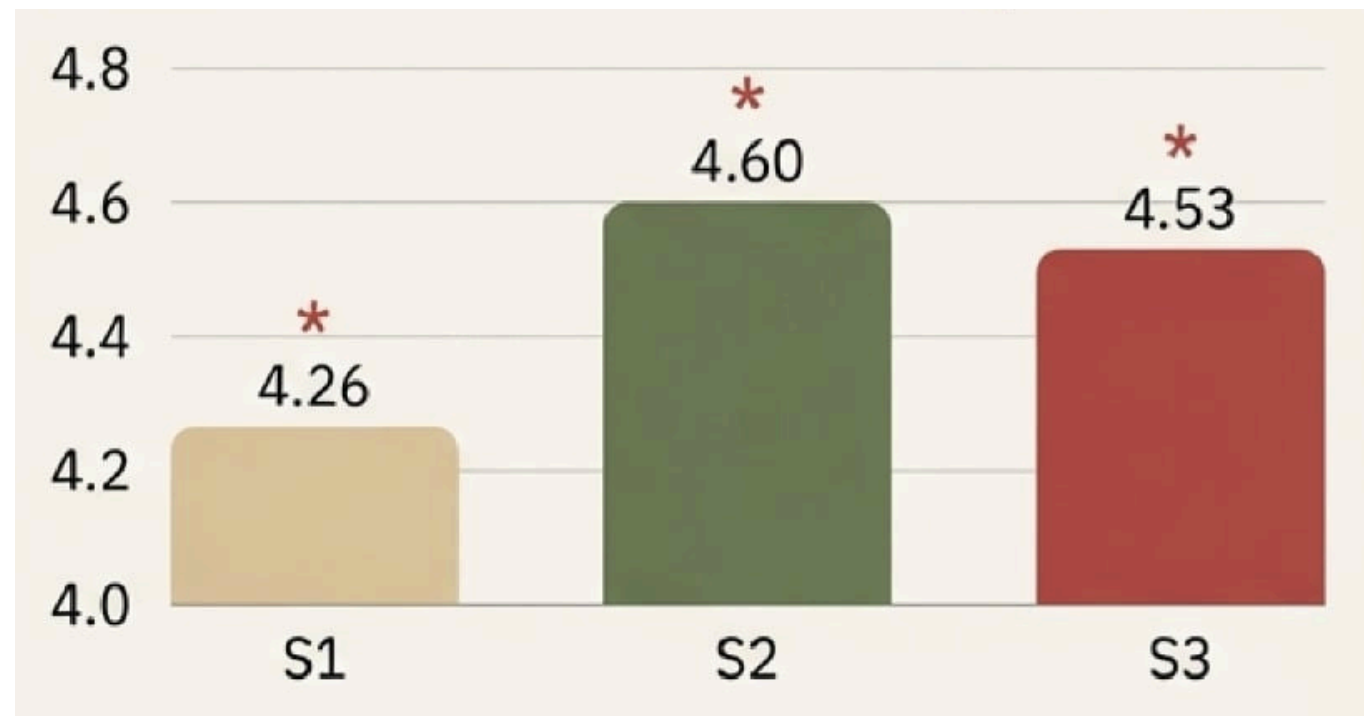
- *S1 (อัตราส่วน 1:1) ได้คะแนนความพึงพอใจโดยรวม 7.80/9
- *S2 (อัตราส่วน 2:1) ได้คะแนนความพึงพอใจโดยรวม 7.70/9
- *S3 (อัตราส่วน 1:2) มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดในทุกด้าน โดยเฉพาะความพึงพอใจโดยรวมที่ 8.20/9 คะแนน

คะแนนเฉลี่ยของทั้ง 3 สูตรไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$) แต่แสดงให้เห็นแนวโน้มการยอมรับของผู้บริโภคต่อสูตร S3 ที่สูงที่สุด

ผลการวิเคราะห์ทางเคมี: อัตราส่วนวัตถุดิบส่งผลต่อค่าความเป็นกรด (pH) อย่างมีนัยสำคัญ

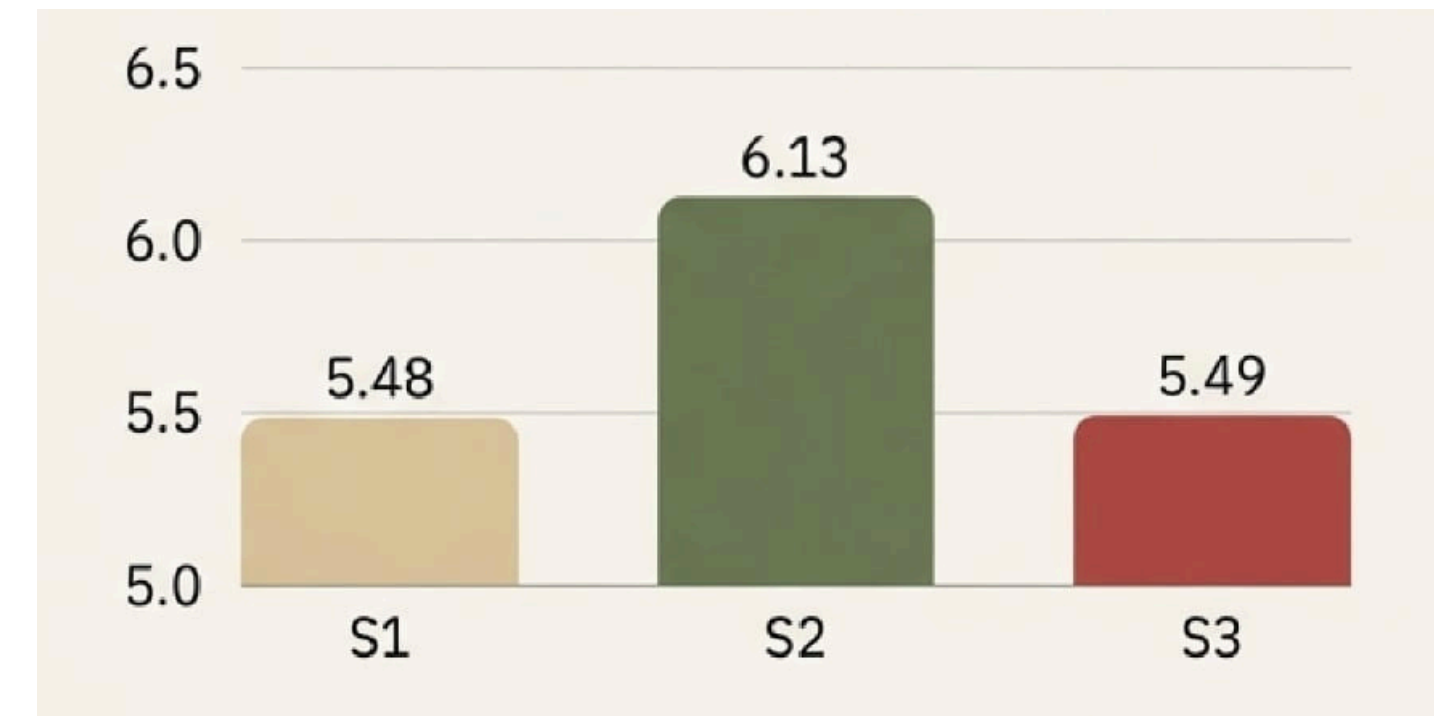
ค่าความเป็นกรด-ด่าง (pH)

Key Findings (pH):

- ค่า pH ของทั้ง 3 สูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$)
  - **S1** มีค่า pH ต่ำที่สุด (4.26) แสดงถึงความเป็นกรดสูงที่สุด
  - **S2** มีค่า pH 4.60
  - **S3** มีค่า pH 4.53
  - **Insight:** ความแตกต่างนี้อาจเกิดจากสัดส่วนวัตถุดิบที่ส่งผลต่อกระบวนการสร้างกรดแลคติกของจุลินทรีย์

ระดับความหวาน (°Brix)

Key Findings (Sweetness):

- ระดับความหวาน (5.48 - 6.13 °Brix) ของทั้ง 3 สูตรไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$)

ขอแนะนำ: โยเกิร์ตจากข้าวป๊อสโง๊ะ

นวัตกรรมโพรไบโอติกจากพืช ที่ผสานคุณค่าจากมรดกท้องถิ่นและความใส่ใจในสุขภาพ

Home “บ้าน” สถานที่ ที่ให้ความอบอุ่นและความเป็นตัวตน

Hug ในภาษาอังกฤษหมายถึง “การโอบกอด” ขณะที่
ในภาษาไทยยังสื่อถึงความหมายของคำว่า “รัก”

เมื่อรวมกันเป็น **HomeHug** จึงไม่ได้เป็นเพียงชื่อ
แต่เป็นความหมายของความรู้สึก
คือ การรักบ้านของเราอย่างลึกซึ้ง พร้อมโอบกอด
ดูแล และปกป้องบ้านหลังนี้ไว้ด้วยหัวใจ
เพราะบ้านไม่ใช่แค่ที่อยู่อาศัย แต่คือสิ่งที่เรารักและ
อยากทะนุถนอมตลอดไป

HomeHug ความรักและความผูกพันที่พร้อมโอบกอด ดูแล และรักษาบ้านของเราไว้ให้คงอยู่เสมอ

คุณค่าที่คุ้มค่า

- ความหลากหลายทางสายพันธุ์นำเสนอคุณค่าจากข้าวสีแดง
- แหล่งกำเนิดแห่งความสุขสะท้อนภาพความสุขของเด็กๆกับผลผลิตจากธรรมชาติ
- แปรรูปเป็นอาหารทรงคุณค่า เช่น โยเกิร์ตจากข้าวหรือครีมข้าวที่มีประโยชน์
- โภชนาการสำหรับทุกคนเป็นทางเลือกที่ดีต่อสุขภาพเหมาะสำหรับทุกวัยในครอบครัว

สารอาหาร	ปริมาณที่ได้รับ (ต่อ 100)
พลังงาน (Energy)	50.1 kcal
โปรตีน (Protein)	2.3 g
ไขมัน (Fat)	1.8 g
คาร์โบไฮเดรต	5.3 g

- ขาย cup ละ 15 บาท
- ปริมาณ 100 ml ต่อ cup
- กำไร 5 บาท ต่อถ้วย

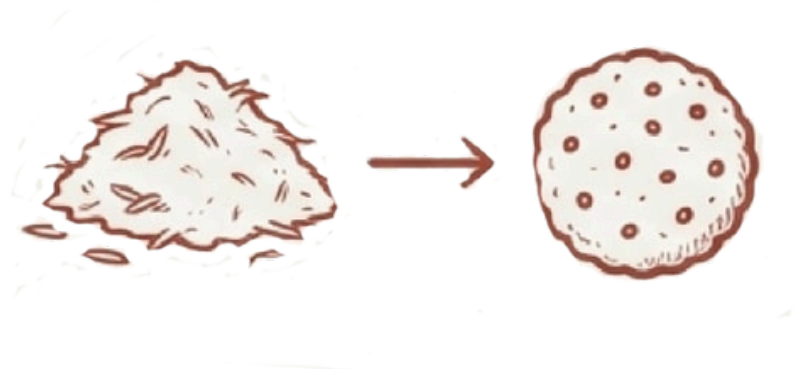
แผนผัง Life Cycle Assessments (B2B/B2C)

ความมุ่งมั่นสู่ "Zero Waste": เปลี่ยนทุกส่วนของวัตถุดิบให้เกิดประโยชน์

เราไม่เพียงสร้างผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ แต่เรายังใส่ใจต่อสิ่งแวดล้อม
โดยมีแผนจัดการวัตถุดิบเหลือใช้ในระบบการผลิตอย่างยั่งยืน

1. กากข้าวสู่ขนมอบสุขภาพ

นำกากข้าวที่เหลือจากการกรองมาทำเป็น
ข้าวพองเพิ่มใยอาหารทานคู่กับโยเกิร์ต
และสร้างรายได้เสริม

2. แปรรูปเป็นอาหารสัตว์

นำเศษวัตถุดิบมาพัฒนาเป็น
"อาหารสัตว์อัดเม็ด" เพื่อช่วย
ลดต้นทุนการเลี้ยงสัตว์ในชุมชน

3. คืนธาตุอาหารสู่ดิน

นำไปทำ "ปุ๋ยหมักชีวภาพ"
เพื่อบำรุงดิน ลดการใช้สารเคมีและ
หมุนเวียนทรัพยากรในท้องถิ่น

แผนการพัฒนาในอนาคต: ต่อยอดนวัตกรรมสู่ความยั่งยืน

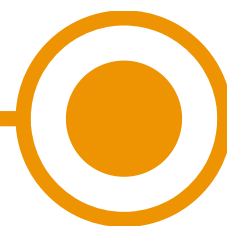
การพัฒนาผลิตภัณฑ์ (Product Development)

การตลาดและการสื่อสาร (Marketing & Communication)

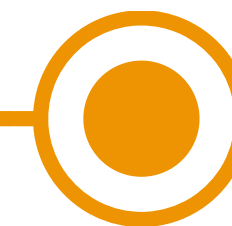
การสร้างแบรนด์ (Branding)

- ขยายไลน์สินค้าสูตร "Low Sugar" เพื่อตอบ
โจทย์กลุ่มรักคนสุขภาพ
- พัฒนาสูตร "High Protein" สำหรับกลุ่ม
นักกีฬาและผู้ออกกำลังกาย
- สร้างสรรค์ "ผลิตภัณฑ์โปรไบโอติกพร้อม
ทาน" เพื่อความสะดวก

- สร้างเรื่องราว (Storytelling) ชูจุดเด่น
ของ "ข้าวบือสะใจ" ที่เป็นอัตลักษณ์พื้นที่
- พัฒนาคอนเทนต์ให้ความรู้เรื่อง "จุลินทรีย์ดี
ต่อลำไส้" ผ่านช่อง ทาง TikTok และ
YouTube

- ผลักดันการรับรองเป็นสินค้า
GI (Geographical Indication) เพื่อ
สร้างความเชื่อมั่นและอัตลักษณ์ที่ชัดเจน

THANK YOU

โยเกิร์ตนมข้าวป๊อสะใจะ   โรงเรียนสบเมยวิทยาคม